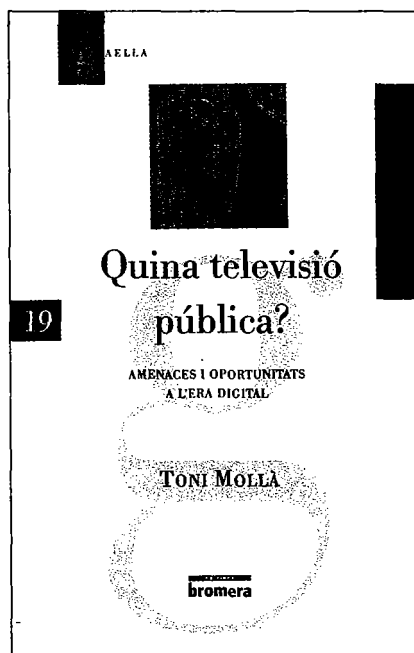

Una televisió pública per a una nova era

per Francesc Viadel

Toni Molla, **Quina televisió pública? Amenaces i oportunitats a l'era digital.**

Edicions Bromera, Alzira, 2009.

La darrera vegada que es va debatre llargament el model de televisió a les Corts valencianes crec que va ser cap a final dels anys noranta. El cas és que el llavors president Eduardo Zaplana s'havia inventat un sèrie de debats parlamentaris al voltant d'uns quants grans temes de futur i, ves per on, la TVV formava part del paquet. Ningú no tenia cap dubte que es tractava d'un dels habituals exercicis de pirotècnia política assajats pel de Cartagena sempre amb un èxit notable, però s'ha de reconèixer que malgrat tot la cosa tenia el seu morbo. Tot plegat, el simulacre de televisió pública deixat pels successius governs socialistes començava a evidenciar símptomes d'una degradació cada vegada més difícil de redreçar. Molt aviat també s'havia de sentir a parlar obertament de privatització, la qual cosa volia dir que per aquells dies els rumors ja feia temps que circulaven per redaccions de diaris i reunions de manífassers. No cal dir que aquest darrer fet era tan inquietant com insòlit en l'Espanya de les autonomies. Aleshores el PP valencià es delia per vendre-s'ho tot, des dels presentadors de telenotícies heretats de l'executiu socialista fins a la darrera xeringa de l'hospital més remot. Recordo que aquell matí de sessió parlamentària Zaplana semblava que suràs dalt de la trona, inspirat, amb el somriure atemoridor d'una guineu i sense deixar de fregar-se les mans a la manera d'un avar satisfet, de talla clàssica. Per al

mandatari, la televisió valenciana era un enorme i inabastable bla, bla, bla... de virtuts i també, *of course*, d'algunes bla, bla, bla... mancances, les quals, naturalment, ell corregiria amb diligència. En aquella ocasió, al socialista Andrés Perelló no li va fer gaire paper la seva proverbial, brillant, oratòria. En conclusió, Zaplana es feia càrrec del model de televisió amb el qual s'havia trobat en entrar al palau del carrer Cavallers. L'assumia sense fer-hi ois, i a més hi prometia unes millores substancials en tots els ordres, en sintonia si es vol amb un nou ordre. Des del seu punt de vista, eren els socialistes els que renegaven de la criatura, cínicament, en línia amb la seva constant i pèrfida oposició als interessos de la *Comunidad* que ell havia vingut a salvar. En part, i només en part, tenia raó. Els socialistes mai no s'havien cregut aquella televisió, perquè mai no s'havien cregut que governaren un poble capaç de superar el seu provincianisme melindrós ni menys encara d'elevat el seu nivell de cultura política. El Canal 9 nasqué –i ha degenerat– a redós d'un enorme complex, d'una autoimatge projectada des de la política absolutament lamentable.

Des de llavors fins ara, el món –també el món petit dels valencians– s'ha anat encaminant veloçment cap a les selves immenses de la globalització, de les noves tecnologies, de les noves pors. Res ja no és el que era. En aquest context incert que potser hem d'imaginar com una infinita làmina d'aigua de profunditat desconeguda sota d'un cel ple de claroscurs, els estats miren de reinventar-se la democràcia entesa com l'únic règim

capaç de mantenir unes quotes de benestar social acceptables, de garantir els drets de les minories, absorbir sense traumes les aportacions propvenients d'un planeta on s'han esborrat les fronteres a major glòria de l'acumulació econòmica i, també, d'exorcitzar tants temors com ara mateix ens atenallen. I no hi ha dubte que tot això serà impossible sense una opinió pública, sense uns mitjans públics que tinguin ben clares les seves disfuncions a fi de reorientar els seus objectius i redefinir la seva raó de ser.

Toni Mollà és un valencianista laic de Meliana. El seu valencianisme no és de combregar ni tampoc propens als certàmens de bandes de cornetes i tambors amb la pàtria com a excusa. Mollà és un ciutadà compromès amb la seva societat, un bon periodista i un sociòleg apassionat. De l'Horta de València estant pot recórrer amb la passió del geògraf audaç les entranyes d'un Nova York sempre fascinant, metàfora d'un univers complex i en moviment permanent, o bé interrogar-se amb la humilitat del professor per les possibilitats d'existència d'una cultura i d'una llengua com les nostres. Al capdavant allò que importa no és el lloc on dorms cada nit, sinó la connexió amb la qual penses. Com tot valencianista laic, també ell ha patit, juntament amb la memòria recent d'un intent de redreçament democràtic i de revalencianització cultural, els rigors d'un quasirègim assajat des de la intolerància, l'anticatalanisme i el neoconservadorisme més castrant. Un quasirègim instaurat per un PP corrupte i supremacista que ha tingut en la televisió valenciana l'instrument de legitimació més potent, la màquina perfecta de fabricació de símbols, missatges i relats de la realitat en una clau propagandística que faria empegueir-se els publicistes més immorals.

Aquest darrer llibre seu, *Quina televisió pública? Amenaces i oportunitats a l'era digital*, és un recordatori punyent, una bona reflexió, sobre el món esllavissadís i sorprenent al qual he al·ludit, però també una advertència amarga de la societat que ens espera si no som capaços de proporci-

onar-nos una opinió pública formada, un sistema d'arbitratge dels continguts culturals audiovisuals en què es tingui en compte el proteccionisme lingüístic i el criteri de l'excepcionalitat cultural com han fet per exemple els francesos a fi de pal·liar l'angoixant superioritat nord-americana, si no podem construir una televisió de qualitat que s'oblidi d'una vegada per totes de perseguir obsessivament l'objectiu de la rendibilitat comercial.

Les televisions públiques, diu Mollà, no poden ser –ni fer– la mateixa cosa que les privades. Si trobem lògica una sanitat pública que ans de buscar el benefici es preocupa d'atendre els seus ciutadans, tampoc no deuríem patir pel fet de finançar una televisió de tots fins a un cert punt deficitària, sempre, és clar, que els seus continguts fossin de qualitat i els seus objectius veritablement públics. Una televisió també en què la llengua hauria de ser un valor afegit i no pas un problema. Sensè aquestes premisses de partida, sospito, ens resultarà força complicat existir, mantenir uns nivells acceptables de compromís civil i democràtic entre els nostres en un temps difícil i contradictori.

Camins per a contemplar i recitar

Llorenç Soldevila i Balart
Comarques barcelonines
Pòrtic, Barcelona, 2009.

El llibre enceta una col·lecció anomenada «Geografia literària», que tindrà deu títols que podríem anomenar d'*itineraris literaris*, encara que convé matissar alguns aspectes. L'autor, dedicat fonamentalment a l'ensenyament, hi té la mà trencada, perquè ja ha fet diverses incursions en aquest camp que uneix tants punts de vista: la geografia, l'art, la història, la literatura, els costums, el folklore, la sociologia, la política, etc. En aquest volum presenta totes les comarques barcelonines, per ordre alfabètic, i tria algunes poblacions; seguidament en presenta un indret, més o menys conegut, i en fa un comentari pluridisciplinari, amb documents gràfics i un text literari, que té relació amb el lloc, el personatge, la fita històrica... Però el llibre és molt més que això, ja que conté una font impressionant de recursos literaris que fan relació a un web on l'autor ha recollit molts més textos per assaborir mentre es contempla el lloc concret. A més hi ha una intenció d'implicar el lector a suggerir nous textos i enriquir el fons. El ventall d'autors és molt ampli, ja que agafa escriptors de llengua catalana de les diverses variants lingüístiques, èpoques i gèneres. Tanquen el llibre uns índexs molt complets, i una indicació de localització per a fer servir un GPS. El pròleg és de Joaquim Molas, que fa un seguiment dels inicis d'aquest tipus de llibres de viatges literaris i continua amb la tradició bàsicament europea de veure-hi les ciutats o la geografia amb els ulls d'un escriptor. Remarca l'ambició del projecte i es mostra satisfet del primer resultat.— G.O. de L.B.